

Școala de Reumatologie din Republica Moldova

PROF. DR. LILIANA GROPPA

Șef Disciplină de Reumatologie și Nefrologie, Universitatea de Stat de Farmacie și Medicină "N. Testemițanu", Chișinău, Republica Moldova

Reumatologia, ca disciplină medicală specializată în Republica Moldova, își are începutul în anul 1977, când în Spitalul Clinic Republican se deschide secția Reumatologie de 40 de paturi și 2 cabinete consultative în Policlinica Republicană, creând Centrul Republican de Reumatologie, orașul Chișinău.

În procesul de formare a serviciului reumatologic a participat activ șeful catedrei Medicină Internă a Facultății de Pregătire Continuă a Medicilor, Conferențiar Dr. Roman Coșciuc.

Pe parcursul anilor au activat medicii reumatologi S. Busman, A. Cernei, V. Pomerantev, I. Cliucinicova, A. Știrbul și colaboratorii catedrei, conferențiarii Gh. Neghină, V. Mișcenko, A. Parno, M. Gurkina, V. Doba, V. Covnațkii, V. Serpuhovitina, M. Moșneaga, L. Chiaburu, Prof. dr. M. Mazur. Acest colectiv a creat baza activității consultativ-curative, organizatorico-metodice și științifice în domeniul reumatologiei.

Profesionalismul înalt al colaboratorilor clinicii a permis de a introduce și practica cele mai moderne metode de diagnostic și de tratament. A fost creat un sistem de evidență dispensară a pacienților reumatici, inițial pentru pacienții cu febră reumatismală acută și cu poliartrită reumatoidă. Tratamentul antiinflamator și imunomodulator administrat au modificat esențial prognosticul și calitatea vieții pacienților reumatici.

Pe lângă activitatea consultativă, fiind și bază clinică a USMF "N. Testemițanu", Centrul Republican Reumatologic a devenit:

- Centru de cercetări științifice
- Centru didactic pentru studenți și medici

• Centru didactico-metodic pentru procesul de formare profesională continuă.

Activitatea științifică în anii 1978-1986 a creat premise pentru diagnosticul precoce al poliartritei reumatoide, lupusului eritematos sistemic, iar cercetarea sistemelor anti-oxidante și de coagulare a contribuit la o înțelegere mai profundă a unor momente patogenetice în maladiile reumatice.

Cercetările genetice începute în 1978 (L. Kalinina) prin determinarea antigenelor de histocompatibilitate (HLA-A, B, C) au permis evaluarea riscului de dezvoltare a diferitelor maladii reumatice în Republica Moldova.

Conf. Vladimir Covnațchi, doctor în medicină, a condus Catedra Medicină internă cu cursul de reumatologie în perioada 1987-1990. Împreună cu colaboratorii catedrei și ai Centrului Republican de Reumatologie a continuat lucrul pentru îmbunătățirea serviciului reumatologic din Republica Moldova.

Tezele de doctorat susținute în anii 1987-1990 au fost dedicate în special problemelor clinico-imunologice ale lupusului eritematos sistemic, sclerodermiei sistemice.

Din 1990 până în 1997, catedra a fost condusă de profesor universitar, doctor habilitat Vasile Cepoi. În perioada dată serviciul reumatologic s-a extins cu secția municipală în baza clinică a Spitalului Clinic Municipal Nr. 3. În toate Asociațiile Medicale Teritoriale din municipiul Chișinău și republică s-au deschis cabinete consultative în domeniul reumatologiei.

Sub conducerea Prof. dr. Vasile Cepoi au fost susținute 5 teze de doctor în medicină. Cercetările științifice

au vizat spondiloartritele seronegative, în particular spondiloartrita anchilozantă.

Din anul 1997 până în prezent serviciul reumatologic republican este condus de Prof. dr. Liliana Groppa, deținând și funcția de șef de catedră Medicină Internă a Facultății de Pregătire Continuă a Medicilor, cu cursul de reumatologie.

În ultimii ani situația socio-economică și ecologică din Republica Moldova a influențat starea sănătății populației, a modificat evoluția unor boli, fapt ce a pus noi probleme în fața medicilor, inclusiv reumatologi.

A apărut o tendință de apariție a unor forme evolutive agresive, polirezistente la tratament în poliartrită reumatoidă, artrită reactivă, creșterea incidenței formelor mixte ale bolilor de sistem, au apărut noi factori de risc ale bolilor reumatice etc. În paralel a crescut numărul afecțiunilor metabolice articulare precum guta, artropatia diabetică, ceea ce a modificat activ spectrul intereselor profesionale ale reumatologilor. Datorită sporirii longevității a crescut incidența bolilor osteo-articulare degenerative și osteoporozei. Toate acestea au servit drept bază pentru extinderea serviciului reumatologic în Republica Moldova. În anul 2011 a fost deschisă secția de artrologie în baza Centrului Republican de Reumatologie.

Actualmente secțiile Reumatologie și Artrologie ale Spitalului Clinic Republican acordă asistență spitalicească pentru peste 2500 pacienți anual, iar secția consultativă prestează peste 15.000 consultații. În secții se spitalizează pacienți cu cea mai gravă și complicată evoluție a bolii, în cazul ineficienței tratamentului aplicat.

Datorită folosirii raționale a medicamentelor citotoxice și corticosteroizilor, în conformitate cu standardele internaționale, colectivul Centrului Republican de Reumatologie a reușit să minimalizeze letalitatea pacienților cu lupus eritematos sistemic și vasculite

Conf. Roman Coșciuc

Exame la studenți și medici

Conf. Vladimir Covnațchi

Secția Artrologie

Prof. dr. Vasile Cepoi

Ședința Societății Medicilor Reumatologi.
Prof. Dr. V. Botnaru, Prof. Dr. N. Revenco,
Prof. Dr. L. Groppa, Prof. Dr. M. Mazur

sistemice, să obțină un control adecvat al evoluției poliartritei reumatoide, spondilartritei anchilozante, artropatiei psoriazice etc. Au fost introduse metode contemporane de diagnostic: ultrasonografia articulară, densitometria, rezonanța magnetică nucleară etc.

În conformitate cu standardele internaționale, colectivul catedrei a pregătit **Protocole clinice naționale pe osteoartrită, gută, poliartrită reumatoidă, sclerodermie sistemică, osteoporoză, artrită reactivă. La fiecare 2 ani ele se reactualizează. În 2017 au fost elaborate încă 4 protocoale clinice cu tematica vasculitele sistemice,**

► spondiloartrita anchilozantă, boala Sjögren, artrita psoriazică. Ca și rezultat a fost implementat tratamentul biologic în poliartrita reumatoidă, lupusul eritematos sistemic, vasculitele sistemice și osteoporoza.

Un rol aparte în dezvoltarea serviciului reumatologic îl are Societatea Medicilor Reumatologi, care până în anul 1999 a fost parte componentă a Societății Medicilor Interniști, iar ulterior s-a detașat și a intrat în componența EULAR-ului. Anual la ședințele societății participă și savanți cu renume mondial din România, Franța, Germania, Federația Rusă, Belarus etc.

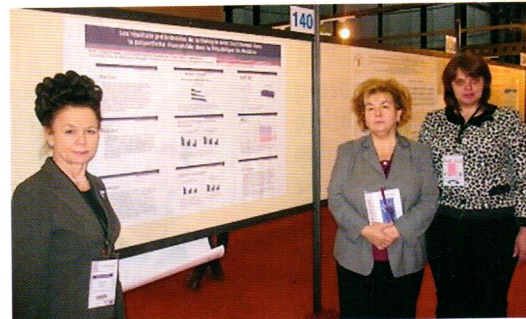
În anul 2011 a fost creată **Disciplina de Reumatologie și Nefrologie în cadrul Departamentului de Medicină Internă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu"**, sub conducerea Prof. univ. dr. **Liliana Groppa**. Baza clinică a disciplinei o constituie secțiile de reumatologie și artrologie, nefrologie, cabinetele consultative ale Spitalului Clinic Republican și secțiile de Nefrologie și Reumatologie ale Spitalului Clinic Municipal "Sf. Treime". Astfel, serviciul reumatologic al Republicii Moldova a fost îmbogățit cu o echipă de medici profesioniști în domeniul reumatologiei.

Sub conducerea Prof. dr. Liliana Groppa au fost susținute 21 de teze de doctor în medicină la specialitatea reumatologie și o teză de doctor habilitat. Printre tematicile selectate: Artrita reumatoidă la debut (Sv. Agachi), Corelațiile psihosomatice în artrita reumatoidă (L. Rotaru), Particularitățile clinico-evolutive ale gutei (E. Deseatnicova), Afectare articulară în diabetul zaharat (L. Chișlari), Afectarea aparatului locomotor în hipotiroidie (Iu. Radu) etc.

Direcțiile cercetărilor de astăzi sunt particularitățile evolutive ale poliartritei reumatoide seronegative, comorbiditățile în

Colaboratorii Disciplinei de Reumatologie și Nefrologie

Congresul EULAR 2007

Ruxandra Maria Ionescu - Associate Professor al USMF „Nicolae Testemițanu”

Președintele Societății Române de Reumatologie Conf. Cătălin Codreanu

Lectorii conferinței moldo-române "Artrita psoriazică - o afecțiune cu valențe multiple"

Școala de vară Sinaia 2019

Susținerea tezei de doctor în medicină Iu. Radu

gută, debutul și factorii de risc ai spondiloartritelor seronegative, sclerodermiei sistemice, artritelor seronegative, osteoporozei etc.

Colaboratorii clinicii participă cu lucrări și rapoarte la foruri științifice naționale și internaționale. Au stagii în centre de reumatologie din Germania, Franța, Italia, Institutul de Reumatologie din Moscova, sunt membri ai organizațiilor profesionale (Liga combaterii bolilor reumatice din RM, EULAR, ESCEO, IOF, EUSTAR).

Sub redacția Prof. dr. Liliana Groppa au fost editate trei manuale, trei monografii, un compendiu de Reumatologie destinat atât medicilor practicieni, cât și studenților și rezidenților, editat în două limbi. În 2014, pentru studenți, rezidenți și medici reumatologici a văzut lumina tiparului Manualul de Reumatologie și Nefrologie. În 2018 a fost editată ediția a II-a. Pentru studenții cu predare în limba engleză au fost editate 8 lucrări metodice și un Manual de Reumatologie și Nefrologie.

O atenție deosebită se acordă pregătirii tinerilor specialiști în reumatologie. Din 2017 a fost introdus rezidențiatul în domeniul reumatologiei, iar programa a fost ajustată la cerințele internaționale. Un suport deosebit l-am primit de la Prof. dr. Ruxandra Ionescu căreia, în anul 2018, i s-a conferit titlul onorific de Associate Professor a USMF "N. Testemițanu".

Cu o deosebită plăcere tinerii reumatologi participă la școlile de vară de reumatologie din

Sinaia (2015-2019), unde își aprofundează cunoștințele ascultând și discutând probleme actuale ale reumatologiei contemporane, pacienți gravi cu diagnostice rare și complicate, împreună cu lectorii: profesori, conferențieri a clinicilor de reumatologie din România – Prof. dr. I. Bruckner, Conf. dr. C. Codreanu, Prof. dr. Ruxandra Ionescu, Prof. dr. Elena Rezuș, Conf. dr. Denisa Predețeanu, Prof. dr. Paulina Ciurea etc.

O deosebită atenție se acordă organizării congreselor de Medicină Internă cu participare internațională și conferințelor internaționale unde se acordă o atenție sporită problemelor actuale ale reumatologiei, în special privind particularitățile de evoluție, diagnostic precoce, diferențial, tratament și profilaxie a maladiilor reumatice.

Un mare suport în pregătirea medicală continuă a medicilor reumatologici, rezidenți și interniști au avut conferințele clinice moldo-române cu participarea savanților din România. Astfel, la conferințele din 2018 ("Guta, la granița dintre specialități") și 2019 ("Artrita psoriazică – o afecțiune cu valențe multiple") au participat mai mult de 300 de medici de diverse specialități din Republica Moldova, care aplică cunoștințele primite în activitatea clinică. Aceste întâlniri vor continua și vor sta la baza continuării tradițiilor și inițierii noilor proiecte de cooperare și dezvoltare a relațiilor bilaterale. ▲

BIBLIOGRAFIE:

1. Groppa L., Popa S., Agachi S. ș.a. Reumatologie și Nefrologie (manual). Univ. de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Chișinău: "Lexon-Prim : Medicina", 2018. 462 p. ISBN 978-9975-139-42-7.
2. Groppa L., Rotaru L., Agachi S. ș.a. Reumatologie și Nefrologie. Chișinău: CEP "Medicina", 2014. 332 p. ISBN 978-9975-118-89-7.
3. Groppa L. Artrita reumatoidă. Medicina internă, manual, volumul II, Chișinău, 2007, 75 p.
4. Groppa L. Compendiu de Reumatologie și Nefrologie. Chișinău : "Tipografia Centrală", 2014. 354 p.
5. Groppa L., Agachi S., Pascari-Negrescu A. Vasculitele sistemice. Univ. de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Dep. Medicină Internă, Disciplina de reumatologie și nefrologie. Chișinău: "Iunie Prim", 2018. 178 p. ISBN 978-9975-3244-0-3.